

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МЕЛІТОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою університету
протокол №17 від 26.05.2017 р.
уведено в дію наказом ректора
№ 81/01-06 від 28.05.2017 р.

Із змінами та доповненнями,
затвердженими вченою радою університету
протокол №12 від 20.03.2018 р.
уведено в дію наказом ректора
№ 49/01-06 від 20.03.2018 р.

Із змінами та доповненнями,
затвердженими вченою радою університету
протокол № 13 від 24.04.2019 р.
уведено в дію наказом ректора
№ 16/01-05 від 24.04.2019 р.

Із змінами та доповненнями,
затвердженими вченою радою університету
протокол № 17 від 28.05.2020 р.
уведено в дію наказом ректора
№ 11/01-05 від 28.05.2020 р.

А. М. Солоненко

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА

«Освітні, педагогічні науки»

Рівень вищої освіти: третій (освітньо-науковий) рівень

Ступінь вищої освіти: доктор філософії

Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка

Спеціальність: 011 Освітні, педагогічні науки

ПЕРЕДМОВА

Склад розробників освітньо-наукової програми:

Окса М.М., к.п.н., професор кафедри педагогіки і педагогічної майстерності МДПУ імені Богдана Хмельницького (*керівник групи розробників*).

Воровка М. І. д.пед.н., доцент кафедри педагогіки і педагогічної майстерності МДПУ імені Богдана Хмельницького (*член групи розробників зі складу науково-педагогічних працівників*)

Коробченко А. А. – д.іст.н., професор кафедри педагогіки і педагогічної майстерності МДПУ імені Богдана Хмельницького (*член групи розробників зі складу науково-педагогічних працівників*)

Члени робочої групи зі складу стейкхолдерів:

Нечипоренко В. В. – д.пед.н., ректор комунального закладу вищої освіти «Хортицька національно- реабілітаційна академія» Запорізької обласної ради.

Гнатів О. В. – к.п.н., заступник директора з навчально-виховної роботи Мелітопольської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів № 22 ММР ЗО

Таблер Т. І., здобувачка третього рівня вищої освіти

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

Рибалко Л. С. – д.пед.н., професор, професор кафедри освітології та інноваційної педагогіки Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди.

Окольнича Т. В. – д.пед.н., професор, професор кафедри педагогіки та менеджменту освіти Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка.

Акімова О. В. – д.пед.н., професор, завідувач кафедри педагогіки, професійної освіти та управління освітніми закладами Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

Гарант освітньої-наукової програми Окса М. М., професор, кандидат педагогічних наук.

ОП введення в дію (рік)	2017 рік			
Дата виходу стандарту та посилання на стандарт	Стандарт відсутній			
Перегляд ОП Дата та номер протоколу засідання Вченої ради університету	20.03.2018 р. Протокол № 12	24.04.2019 р. Протокол № 13	28.05.2020 р. Протокол № 17	
Підпис гаранта				
ПІБ гаранта ОП	Окса М.М.	Окса М.М.	Окса М.М.	

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

освітньої програми

Спеціальність 011 «Освітні, педагогічні науки»

за третім (освітньо-науковим) рівнем

Гарант освітньої програми

М.М. Окса

(Наказ № 09/01-05 від 17 квітня 2020 року)

Завідувач випускової кафедри

Протокол № 16 від 04.03.2020 року

А.А. Коробченко

Голова Вченої ради факультету

інформатики, математики та економіки

протокол № 7 від 30.03.2020 р.

П.В. Бельчев

Завідувач відділу аспірантури та докторантури

О.М. Долинна

Голова науково-методичної ради

університету

Н.С. Мілько

Голова комісії Вченої ради

МДПУ імені Богдана Хмельницького

з експертизи якості освітніх

програм спеціальностей

Н.А. Сегеда

Освітньо-наукова програма «Освітні, педагогічні науки» підготовки фахівців третього рівня вищої освіти за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки розроблена відповідно до Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII, Постанов Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» від 30.12.2015 р. № 1187, «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» від 20.12.2015 р., методичних рекомендацій «Розроблення освітніх програм. Методичні рекомендації» (2014 р.), Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах) (Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261), Постанови від 6 березня 2019 р. № 167, Листа Міністерства освіти і науки України від 28.04.2017 № 1/9-239, Листа Міністерства освіти і науки України від 05.06.2018 № 1/9-377 «Щодо надання роз'яснень стосовно освітніх програм», Положення про освітню програму підготовки здобувачів вищої освіти у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького (Наказ Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького від 03.04.2020 р. № 03.04.2020 року № 07/01-05) Режим доступу: <https://mdpu.org.ua/wp-content/uploads/2020/12/Osvitnya-programa.pdf>.

Освітньо-наукова програма визначає передумови доступу до навчання, орієнтацію та основний фокус програми, обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття третього (доктор філософії) рівня вищої освіти, перелік загальних та спеціальних (фахових) компетентностей, обов'язковий та вибірковий зміст підготовки фахівця, сформульований у термінах результатів навчання, та вимоги до контролю якості вищої освіти.

1. Профіль освітньо-наукової програми зі спеціальності «011 Освітні, педагогічні науки»

1. Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького Факультет інформатики, математики та економіки Кафедра педагогіки і педагогічної майстерності
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Доктор філософії в галузі освіти, педагогіки
Офіційна назва освітньої програми	«Освітні, педагогічні науки»
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом доктора філософії, освітня складова 43 кредити ЄКТС; термін навчання 4 академічних роки.
Цикл/рівень	Третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти (згідно із ст. 5 Закону України «Про вищу освіту») НРК України – 8 рівень, FQ-EHEA – третій цикл, EQF -LLL – 8 рівень
Передумови	Наявність освітнього ступеня «Магістр» або освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліст
Мова викладання	Українська
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	Розміщення на сайті Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького у відкритому доступі. Адреса сайту: http://www.mdpu.org.ua
2. Мета освітньо-наукової програми	
Мета програми	Забезпечення підготовки висококваліфікованих фахівців у сфері освіти, набуття ними загальних та фахових компетентностей, достатніх для продукування ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіння методологією наукової та педагогічної

	діяльності зі спеціальності, а також проведення власного наукового дослідження у сфері освіти/педагогіки, результати якого мають наукову новизну теоретичне та/або практичне значення, з публічним його захистом.
3. Характеристика освітньо-наукової програми	
<p>Предметна область Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка; Спеціальність: «011 Освітні, педагогічні науки»</p>	<p>Об'єктами вивчення та діяльності доктора філософії зі спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки є сфера освіти закладу вищої освіти.</p> <p>Метою навчання є отримання теоретичних і практичних знань та вмінь, застосування набутих компетентностей для успішної професійної діяльності.</p> <p>Теоретичний зміст предметної області: передбачає опанування майбутнім фахівцем змісту освітніх компонентів з теорії та методики організації процесу викладання у закладах вищої освіти, набуття умінь застосування форм, методів та засобів навчання, контролю та оцінювання результатів навчання; удосконалення, конструювання та моделювання змісту освітніх компонентів; набуття умінь та навичок організації науково-дослідного процесу, творчого використання знань при розробці освітніх компонентів у закладах вищої освіти, володіння методикою викладання спеціальних дисциплін, використання активних методів навчання; здійснення планування та самоорганізації власної професійної діяльності у ЗВО; організації виховної роботи зі здобувачами закладів вищої освіти.</p> <p>Методи, методики та технології містять систему методів, професійних методик та інноваційних технологій, застосування яких дозволяє вирішувати практичні завдання щодо забезпечення ефективного викладання у вищій школі;.</p> <p>Інструменти та обладнання: інформаційно-комунікаційні системи та технології, прилади та обладнання, необхідні для формування професійних компетентностей доктора філософії з науково-педагогічної діяльності. Зокрема, бібліотечні ресурси, зокрема електронні; комп'ютерна техніка та мультимедійне обладнання; мережеві системи пошуку та обробки інформації; програмне забезпечення для підтримки дистанційного навчання тощо.</p>
Орієнтація програми	Спрямована на підготовку до роботи за такими видами професійної діяльності: освітня (педагог у сфері освіти, підготовки і перепідготовки педагогічних кадрів); науково-дослідницька (у різних типах науково-дослідних і освітніх установ); організаційно-управлінська (менеджер системи педагогічної освіти).
Основний фокус програми та спеціалізації	Програма спрямована на підготовку висококваліфікованих фахівців у сфері освіти за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки, набуття ними загальних та фахових компетентностей, достатніх для продукування ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності зі спеціальності, а також проведення власного наукового дослідження. <p>Об'єкти вивчення та діяльності: теорії, концепції, освітні процеси, сучасні педагогічні технології; провадження науково-дослідної та педагогічної діяльності у ЗВО, впровадження в освітній процес сучасних педагогічних технологій, створення педагогічних проектів, виконання дослідження на засадах академічної доброчесності.</p> <p>Ключові слова: педагогіка, освіта, педагогічні науки, доктор філософії, наукове дослідження, методологія наукової та педагогічної діяльності.</p>
Особливості програми	Особливістю ОНП є те, що її розробники врахували освітні потреби Запорізького регіону, спираючись на «Програму розвитку освіти Запорізького регіону на 2018-2022 роки». В ній у одному із векторів «Активна громада – сильна держава» наголошено на необхідності виховання у молоді гордості за власну державу, за історію, мову, культуру Запорізького краю, формуванні почуття патріотизму і бажання власними силами змінити свій край, розвиток волонтерського руху серед здобувачів освіти. Реалізації завдань поставлених Запорізькою обласною радою, зокрема, сприяє засвоєння змісту таких ОК: ОК-05 Історія освіти і педагогічної думки, ВК-02 Історія вищої освіти, ВК-03

	<p>Виховання особистості у вимірі філософії освіти, ВК-05 Теоретико-методологічні та практичні основи виховного процесу, ВК-09 Специфіка виховної роботи в закладах державного утримання. Освітня складова програми скерована на вивчення наукових і теоретичних курсів, що пов'язані з реалізацією дослідницько-експериментальної роботи та підвищенням її ефективності. Передбачає можливість підтримання програми академічної мобільності завдяки дистанційній формі навчання. Наукова складова програми присвячена виконанню науково-педагогічного дослідження на актуальну тему, написанню дисертації та її захисту. Окремі складові власних наукових досліджень аспіранти можуть виконувати під час виробничої (педагогічної) практики (під час проведення практичних занять, виконання педагогічних проєктів).</p>
<p>4. Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання</p>	
<p>Придатність до працевлаштування *Класифікатор професій https://hrliga.com/docs/KP-2010_dBz.htm</p>	<p>Здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії за спеціальністю: 011 «Освітні, педагогічні науки» підготовлений до роботи за такими видами професійної діяльності: посади асистента; викладача закладу вищої освіти (університету, академії, інституту); завідувача навчальною лабораторією; молодшого наукового співробітника; керівника, заступника керівника, керівника підрозділу вищого навчального закладу (коледжу), закладу перепідготовки педагогічних кадрів, закладу загальної середньої освіти всіх типів; заступника керівника науково-дослідної установи.</p> <p>Випускник аспірантури має право обіймати такі посади згідно з чинною редакцією Національного класифікатора України (КЛАСИФІКАТОР ПРОФЕСІЙ ДК 003:2010), а саме:</p> <p>2310.1 Професори та доценти. 2310.2 Асистент 2310.2 Викладач закладу вищої освіти 2320 Викладач професійного навчально-виховного закладу 2320 Викладач професійно-технічного навчального закладу 2351.1 Наукові співробітники 2351.2 Викладач (методи навчання)</p> <p>Здобувач вищої освіти за освітнім ступенем «доктор філософії» спеціальності 011 Освіта, педагогічні науки підготовлений до роботи за такими видами професійної діяльності: освітня (педагог у сфері освіти, підготовки і перепідготовки педагогічних кадрів); науково-дослідницька (у науково-дослідних і освітніх установах); організаційно-управлінська (менеджер системи освіти).</p> <p>Сферою працевлаштування випускників є установи та заклади, підпорядковані Міністерству освіти і науки України: заклади вищої освіти різних форм власності, науково-педагогічні установи, заклади підвищення кваліфікації та післядипломної освіти в галузі освіти.</p>
<p>Подальше навчання</p>	<p>Навчання для розвитку та самовдосконалення у науковій та професійній сферах діяльності, а також інших споріднених галузях наукових знань:</p> <ul style="list-style-type: none"> - здобуття наукового ступеня доктора наук; - освітні програми, дослідницькі гранти та стипендії (у тому числі і за кордоном), що містять додаткові освітні компоненти.
<p>5. Викладання та оцінювання</p>	
<p>Викладання та навчання</p>	<p>Проблемно-орієнтоване навчання, самонавчання. Підготовка та захист дисертаційного дослідження. Оволодіння методологією наукової роботи, навичками презентації її результатів. Індивідуальне наукове керівництво. Консультування з науковим керівником.</p> <p>Форми роботи: лекції (мають як академічний, так і інтерактивний характер), семінари, консультації, самопідготовка, проєктна робота, індивідуальні консультації, вебінари, тренінги. Методи навчання: діалогічний, евристичний, дослідницький, програмований метод.</p>

Оцінювання	<p>Освітня складова програми. Накопичувальна бально-рейтингова система, що передбачає оцінювання студентів за усі види аудиторної та позааудиторної навчальної діяльності, спрямовані на опанування навчального навантаження з освітньої програми: поточний контроль, поетапний, модульний, підсумковий контроль; письмові, усні экзамен, тестування, есе, презентації, залік з виробничої практики та науково-практичного стажування (Положення про бально-накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у МДПУ імені Богдана Хмельницького (Наказ № 34/ 01-05 від 28.10.2019 року)</p> <p>Режим доступу: https://drive.google.com/file/d/1BDRNtAJupqmHkldtICJTkvL-LNTIjWRX/view.</p> <p>Наукова складова програми. Оцінювання наукової діяльності здобувачів ступеня доктора філософії здійснюється на основі кількісних і якісних показників, що характеризують підготовку наукових праць, участь у конференціях, підготовку окремих частин дисертації відповідно до затвердженого індивідуального плану наукової роботи аспіранта. Поточний контроль – звіти аспірантів щодо виконання індивідуального плану наукової роботи на засіданнях випускової кафедри та вченої ради університету.</p> <p>Підсумковий контроль – публічний захист наукових досягнень у формі дисертації.</p>
6. Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	<p>Доктор філософії – 8 рівень НРК:</p> <p>Здатність до розв’язання комплексних проблем в галузі освіти та дослідницько-інноваційній діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань і професійної практики.</p>
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК-1 Здатність до аналізу та синтезу, систематизації, узагальнень, порівнянь; розуміння процесів і явищ в галузі освіти на основі критичного мислення, вміння встановлювати причинно-наслідкові зв’язки між цими явищами та процесами.</p> <p>ЗК-2 Вміння ставити дослідницьку мету, організувати її досягнення, виявляти старанність і наполегливість у досягненні мети, а також здатність брати на себе відповідальність за результати виконаної роботи.</p> <p>ЗК-3 Здатність генерувати нові ідеї (креативність) під час розв’язання дослідницьких і практичних задач, у тому числі у міждисциплінарних галузях, враховуючи історико-педагогічний досвід та застосовуючи у дослідженні новітні інформаційно-комунікаційні технології.</p> <p>ЗК-4 Здатність проектувати й здійснювати комплексні дослідження на засадах системного наукового світогляду, сформованих знань із філософії наукової діяльності та соціокультурних проблем.</p> <p>ЗК-5 Здатність спільно визначати цілі діяльності, планувати, розробляти й реалізовувати наукові проекти і стратегії індивідуальних та колективних дій; уміння працювати в команді, будувати ефективну міжособистісну взаємодію і комунікацію, планувати та управляти часом; виявляти толерантність до різних ідей, здатність сприймати принципово нові точки зору і факти дійсності, здатність до критики й самокритики.</p> <p>ЗК-6 Здатність вільного компетентного спілкування в діалоговому режимі з широким колом фахівців та громадськістю в галузі освіти.</p> <p>ЗК-7 Здатність спілкуватися та представляти в усній та письмовій формі результати дослідницько-інноваційної діяльності українською та англійською мовами; готовність використовувати сучасні методи й технології наукової комунікації українською та англійською мовами в усній та письмовій формах, здійснювати міжкультурну комунікацію, працювати в міжнародному контексті.</p>

	<p>в інтернаціональних дослідницьких групах.</p> <p>ЗК-8 Здатність дотримуватись норм наукової етики у професійній діяльності, морально-етичних цінностей, а також правил академічної доброчесності в наукових дослідженнях;</p> <p>ЗК-9 Здатність до самоменеджменту, планування й розв'язування задач власного професійного і особистісного зростання впродовж життя, нести відповідальність за результати навчання інших.</p> <p>ЗК-10 Уміння мотивувати людей та досягати спільних цілей, займати лідерську позицію.</p>
<p>Фахові компетентності за спеціальністю</p>	<p>ФК-1 Володіння знаннями у галузі освіти, зокрема про основні теорії, концепції методики та технології; розуміння теоретичних і практичних проблем освіти, історії розвитку та сучасного стану наукових знань про систему освіти; володіння системою педагогічних категорій.</p> <p>ФК-2 Здатність визначати актуальність проблем розвитку сучасної освіти, аналізувати причини їх виникнення та пропонувати шляхи їх розв'язання.</p> <p>ФК-3 Здатність конструювати концепцію науково-педагогічного дослідження, формулювати наукову проблему, гіпотезу; здатність самостійно збирати, опрацьовувати, узагальнювати та всебічно аналізувати інформацію про досліджувані педагогічні явища та процеси; інтерпретувати результати педагогічного дослідження та оцінювати межі їх застосування; розробляти систему методичних рекомендацій щодо впровадження одержаних результатів дослідження у галузі 01 Освіта.</p> <p>ФК-4 Здатність публічно представляти результати апробації наукових досліджень академічній спільноті та громадськості.</p> <p>ФК-5 Здатність цілісно й системно розуміти еволюцію вітчизняної та зарубіжної освіти і педагогічної думки; знати основні підходи та погляди вітчизняних та зарубіжних вчених на проблеми освіти та виховання; послідовно і систематично розвивати вміння аналізувати вплив історичних, культурних, філософських, психологічних, економічних, соціальних чинників і підходів на розвиток освіти в різних країнах світу.</p> <p>ФК-6 Володіння процедурами та інструментарієм проєктування, організації та моніторингу педагогічних систем з урахуванням необхідних перетворень в освітній галузі, в діяльності науковців, управлінців і педагогів-практиків, в процесі наукового партнерства, в тому числі міжнародного.</p> <p>ФК-7 Здатність застосовувати знання про сучасні досягнення в освіті/педагогіці; обирати та ефективно впроваджувати в освітній процес сучасні технології, методичні системи, методи і засоби навчання і виховання з метою забезпечення запланованого рівня особистісного та професійного розвитку здобувачів вищої освіти.</p> <p>ФК-8 Здатність до моніторингу та оцінки результатів навчальної діяльності здобувачів вищої освіти.</p> <p>ФК-9 Здатність планувати і організовувати освітній процес у ЗВО; готовність здійснювати освітню й науково-дослідницьку діяльність на основі гуманістичного світогляду і глибокого проникнення в сутність педагогічних явищ і процесів із залученням широкого кола наукових джерел.</p> <p>ФК-10 Здатність вибудовувати взаємодію зі студентами, створювати позитивні міжособистісні стосунки й доброзичливий психологічний клімат, підтримувати академічну атмосферу та культуру в ЗВО.</p>

ФК-11 Уміння здійснювати рефлексію та самоаналіз педагогічної діяльності.

7. Програмні результати навчання

ПРН-1 Оперувати основними концепціями, теоріями, проблемами філософії й методології науки, змістом сучасних філософських дискусій з проблем розвитку суспільства та освіти. Володіти навичками проєктування та здійснення комплексних (міждисциплінарних) досліджень на засадах системного наукового світогляду, сформованих концепцій з філософії та історії розвитку суспільства.

ПРН-2 Здатність презентувати наукові результати державною та іноземною мовами в усній та письмовій формах. Уміти спілкуватися у діалоговому режимі з науковою спільнотою та громадськістю у галузі освіти, науки та професійної діяльності. Ідентифікувати вимоги рецензентів на національному та міжнародному рівнях дослідження проблем педагогічної освіти.

ПРН-3 Застосовувати основні наукові підходи і методи науково-дослідної діяльності; методи критичного аналізу й оцінки сучасних наукових досягнень під час розв'язування дослідницьких і практичних завдань, у тому числі в міждисциплінарних галузях. Ініціювати створення педагогічних проєктів та розробляти шляхи їх реалізації.

ПРН-4 Розуміти глобалізаційні процеси у вищій освіті; основні напрями трансформації та реформування цієї сфери; політичні, соціальні, економічні та освітні чинники євроінтеграції вітчизняної вищої освіти; принципи функціонування Європейського простору вищої освіти.

ПРН-5. Уміти працювати з різними джерелами, вишукувати, обробляти аналізувати та систематизувати отриману інформацію. Розуміти наукові статті у сфері освіти. Працювати з сучасними бібліографічними і реферативними базами даних, а також з наукометричними платформами (Web of Science, Scopus). Вміти відстежувати найновіші досягнення у педагогічній науці та знаходити наукові джерела, які мають відношення до сфери наукових інтересів аспіранта. Вміти використовувати правила цитування та посилання на використані джерела, правила оформлення бібліографічного списку. Розуміти зміст і порядок розрахунку основних кількісних наукометричних показників ефективності наукової діяльності (індекс цитування, індекс Хірша, імпаکت-фактор). Аналізувати інформаційні джерела, виявляти суперечності не вирішені раніше проблеми або їх частини.

ПРН-6 Дотримуватись основних норм, прийнятих науковою спільнотою, з урахуванням міжнародного досвіду спілкування; здійснювати особистісний моральний вибір в ситуаціях, які виникають у професійній сфері діяльності. Усвідомлювати роль університетського викладача в розвитку суспільства і його місію у становленні особистості студента.

ПРН-7 Формулювати мету професійного і особистісного зростання, оцінювати власні потенційні можливості, обирати продуктивні способи і шляхи розв'язання поставлених завдань. Здатність до професійного саморозвитку і самовдосконалення; максимально повно проявляти свій індивідуальний потенціал з метою забезпечення високого результату.

ПРН-8 Керуватися нормативно-правовими і програмно-методичними документами, що визначають діяльність наукових установ та закладів вищої освіти; визначати мету інноваційної діяльності, обґрунтовувати необхідність внесення запланованих змін у наукову роботу; впроваджувати інноваційні методи в освітній процес з метою створення умов ефективної мотивації до

навчання здобувачів освіти.

ПРН-9 Формулювати концепцію наукового дослідження, визначати етапи проведення експериментальної роботи; здійснювати інформаційний пошук, самостійний відбір і якісну обробку наукової інформації, емпіричних даних та їх інтерпретацію; організувати дослідницьку роботу з узагальнення педагогічного досвіду викладачів освітнього закладу; проектувати, організувати й оцінювати реалізацію етапів педагогічної експериментальної роботи з використанням інноваційних технологій.

ПРН-10 Застосовувати способи цілепокладання, реалізації необхідних видів діяльності, оцінки і самооцінки результатів діяльності у розв'язанні професійних задач; методи вивчення й усвідомлення своїх можливостей, особистих і професійно значущих якостей з метою їх удосконалення.

ПРН-11 Знати закономірності психічного розвитку особистості на різних вікових етапах; основні підходи до проблеми співвідношення навчання та розвитку; основні напрями психічного розвитку особистості в культурно-освітньому просторі; принципи організації психологічних досліджень.

ПРН-12 Застосовувати програмні засоби і мультимедіа у науково-педагогічній діяльності та наукових дослідженнях; аналізувати й систематизувати результати досліджень засобами інформаційних технологій. Здатність застосовувати сучасні інформаційні технології під час організації та проведення навчальних занять, в управлінні науковими проектами та/або написанні пропозицій щодо фінансування наукових досліджень, реєстрації прав інтелектуальної власності; вміти створювати нові освітні ресурси.

ПРН-13 Володіти цілісною системою знань про стан і генезис теорії і практики виховання, освіти й навчання підростаючого покоління на різних етапах розвитку людського суспільства від найдавніших часів до сьогодення; здатність переробляти наукові знання і суспільний досвід стосовно до потреб практики; використовувати позитивний історико-педагогічний досвід у самостійній викладацькій діяльності.

ПРН-14 Проектувати освітнє середовище, що забезпечує якість освітнього процесу, створювати методичне забезпечення освітнього процесу за кваліфікаційними рівнями; визначати стан та потенціал системи закладу освіти, шляхи розвитку якості управління у закладах державного утримання.

ПРН-15 Знати концептуальні засади викладання педагогічних дисциплін у закладі вищої освіти; зміст та форми організації освітнього процесу у ЗВО; форми та методи навчання студентів; норми, критерії оцінювання знань та умінь студентів; особливості організації навчальної, методичної, науково-дослідної, організаційно-виховної, управлінської діяльності у ЗВО, специфіку застосування сучасних освітніх технологій у вищій школі, професійні вимоги до викладача вищої школи, особливості його професійної діяльності; критерії відбору, принципи структурування змісту освітнього компоненту у вищій школі.

ПРН-16 Орієнтуватися в системі навчальних планів та програм із педагогічних дисциплін, структурувати та класифікувати методичний матеріал відповідно до змісту освітнього компоненту, теми, форми проведення навчального заняття; впроваджувати сучасні освітні технології; застосовувати ефективні методи, прийоми організації навчально-пізнавальної діяльності здобувачів вищої освіти; уміти планувати структуру, зміст, процесу організації лекції, практичного заняття; укладати лекційні тексти за передбаченою схемою, планом; творчо проводити семінарські, практичні заняття; планувати, організувати і аналізувати різні види навчальних і позааудиторних занять, самостійну роботу

	здобувачів вищої освіти; розв'язувати педагогічні задачі; аналізувати та впроваджувати у власну діяльність теоретично обґрунтовані положення сучасного педагогічного досвіду; моделювати педагогічну діяльність, діагностувати та вимірювати рівні педагогічного професіоналізму.
Програмні результати науково-дослідної роботи	Підготовка та публікація наукових статей (кількість яких передбачена відповідними нормативно-правовими актами), монографій, науково-методичних рекомендацій, тез доповідей. Участь у виконанні бюджетних, госпдоговірних та ініціативних науково-дослідних робіт (тем). Участь з доповідями на конференціях, семінарах, форумах. Впровадження результатів дослідження у виробництво та освітній процес. Підготовка і публічний захист дисертації на засіданні спеціалізованої вченої ради.
8. Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	Якісний склад науково-педагогічних працівників, які здійснюють професійну підготовку докторів філософії освітньо-наукової програми «Освітні, педагогічні науки», відповідає ліцензійним умовам надання освітніх послуг у сфері вищої освіти зі спеціальності 011 – Освітні, педагогічні науки. Освітній процес забезпечують науково-педагогічні працівники кафедр університету, серед яких доктори, кандидати наук, професори, доценти. Викладачі, що забезпечують реалізацію даної ОНП, мають відповідну базову освіту, необхідну кількість публікацій у фахових, науково-метричних виданнях, беруть активну участь у науково-практичних конференціях різного рівня (міжнародних, всеукраїнських, регіональних). Всім науково-педагогічним працівникам, відповідно до укладених графіків, університет забезпечує підвищення кваліфікації та стажування не рідше одного разу на п'ять років відповідно до ст. 60 Закону України «Про вищу освіту» та ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти (Постанова КМУ від 30.12.2015 р., №1187). Конкретні форми підвищення кваліфікації визначає ЗВО. Участь у національних та міжнародних, конференціях, симпозиумах тощо. Положення про підвищення кваліфікації та стажування педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького (Наказ МДПУ імені Богдана Хмельницького від 04.05.2016 року № 15/01-05). Режим доступу: https://drive.google.com/file/d/0Bw9OYXqr5PIWclJuQmk4ZnhtYUU/view
Матеріально-технічне забезпечення	Матеріально-технічне забезпечення професійної підготовки докторів філософії освітньої програми «Освітні, педагогічні науки» відповідає ліцензійним умовам. Освітній процес здійснюється: в спеціалізованих аудиторіях, для лекційних і практичних занять; обладнаних приміщеннях для наукових досліджень, самостійної роботи студентів, які забезпечені методичними розробками та необхідним устаткуванням. Освітній процес забезпечується сучасними технічними засобами, відповідним мультимедійним обладнанням, комп'ютерним класом з 12 комп'ютерами, на базі Celeron 1800, з ліцензованою програмою Linux Mandriva. Комп'ютери об'єднані локальною мережею. Студенти та викладачі мають можливість безкоштовно працювати з електронною поштою e-mail, світовою мережею Internet. Випускова кафедра забезпечена комп'ютерами, принтерами, сканерами, методичною і навчальною літературою, довідниками, таблицями, інтерактивними дошками.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Забезпеченість освітньої програми підготовки докторів філософії зі спеціальності: 011 Освітні, педагогічні науки відповідно до встановлених ліцензійних умов надання освітніх послуг у сфері вищої освіти (Постанова КМУ від 30.12.2015 р. №1187) та акредитації ЗВО, зокрема, науково-

методичними комплексами дисциплін (у тому числі електронні версії); навчальною та навчально-методичною літературою, методичними рекомендаціями до проведення практичних занять, періодичною літературою та інтернет-ресурсами, словниками, Програмним забезпеченням управління освітнім процесом елементи дистанційного навчання за програмою Moodle, Забезпечення доступу здобувачів вищої освіти до Інтернет-ресурсів та використання пакетів спеціалізованих ліцензованих програм, обладнання аудиторій сучасними засобами навчання відповідає і становить 100 %.

Для кожного освітнього компонента, який входить до освітньо-наукової програми підготовки фахівців за спеціальністю, на підставі навчального плану викладачами кафедр, що забезпечують підготовку фахівців, розробляються навчальні програми дисциплін, які є нормативними документами університету. На їх основі розробляються робочі програми, що узгоджуються рішенням профільних і випускаючої кафедр та затверджуються завідувачем кафедри.

Структурними складовими робочої програми освітнього компонента є: опис, мета та завдання, програма зі змістовими модулями і переліком тем, структура освітнього компонента, теми практичних занять, самостійна робота, методи навчання і контролю, розподіл балів за видами робіт, методичне забезпечення, список рекомендованої літератури.

Одним з ефективних шляхів поповнення електронної бібліотеки сучасними матеріалами є функціонування сайту кафедри, де розміщено основну та додаткову літературу за профілем навчальної діяльності. Розміщення на Web-сторінках методичних матеріалів: методичних розробок за освітніми компонентами, матеріалів до самостійної роботи, завдань для самоконтролю, текстів лекцій, навчальних посібників, що розроблені викладачами ЗВО.

Під час карантину Центр освітніх дистанційних технологій Мелітопольського державного педагогічного університету (Положення про центр освітніх дистанційних технологій Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького (Наказ МДПУ імені Богдана Хмельницького від 28.12.2020 року № 33/01-05)) . Режим доступу: <https://mdpu.org.ua/wp-content/uploads/2021/02/Polozhennya-pro-TSentr-osvitnih-distantsiinih-tehnologij-v-Melitopolskomu-derzhavnomu-pedagogichnomu-universiteti-imeni-Bogdana-Hmelnitskogo.pdf>) у співпраці з директором інституту/ деканатами факультету/ заочним відділом/ відділом аспірантури та докторантури, кафедрами, центром ІТ та комп'ютерного дизайну, гарантами освітніх програм забезпечують проведення навчальних занять, періодичного та підсумкового (семестрового, атестації) контролів з використанням освітніх дистанційних технологій. Освітня діяльність здійснюється за допомогою комбінування ресурсів сайту Центру, інтернет-ресурсів (електронна пошта, месенджери (Viber, Telegram та ін.), відеоконференції (MS Teams, ZOOM, Google Meet, Skype та ін.), форуми, чати тощо) та посилань на бібліотеку університету, електронні підручники науково-педагогічних працівників.

9. Академічна мобільність

Національна кредитна мобільність

Здобувачі вищої освіти мають можливість в рамках національної академічної мобільності проходити в інших ЗВО окремі курси, навчатися впродовж семестру з подальшим визнанням отриманих результатів та зарахуванням кредитів.

Принципи академічної мобільності визначаються законодавством України. Можливість навчатися за кількома спеціальностями або у кількох ЗВО одночасно визначається законодавством України. Можливість національної кредитної академічної мобільності у закладах вищої освіти України (Положення № 320 про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького (Наказ МДПУ імені Богдана Хмельницького від 23.09.2019 року № 31/01-05)). Режим

	<p>доступу: https://drive.google.com/file/d/1_9W8fsDFFToadH9J73Gup8Ki2hflh_P/view</p>
Міжнародна кредитна мобільність	<p>Принципи міжнародної академічної мобільності визначаються законодавством України, інших країн та міждержавними угодами. Кожен здобувач вищої освіти має можливість пройти процедуру визнання кредитів/періодів навчання. Участь у міжнародній програмі з академічного обміну «Еразмус+». Режим доступу: http://mv.mdpu.org.ua/viddil-mizhnarodnyh-zv-yazkiv/erasmus/erasmus-exchange-students/ (Положення № 320 про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького (Наказ МДПУ імені Богдана Хмельницького від 23.09.2019 року № 31/01-05)). Режим доступу: https://drive.google.com/file/d/1_9W8fsDFFToadH9J73Gup8Ki2hflh_P/view Програми аспірантам. Режим доступу: http://mv.mdpu.org.ua/viddil-mizhnarodnyh-zv-yazkiv/programy-aspirantam-doktorantam/ Академічна мобільність: http://aspirant.mdpu.org.ua</p>
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	

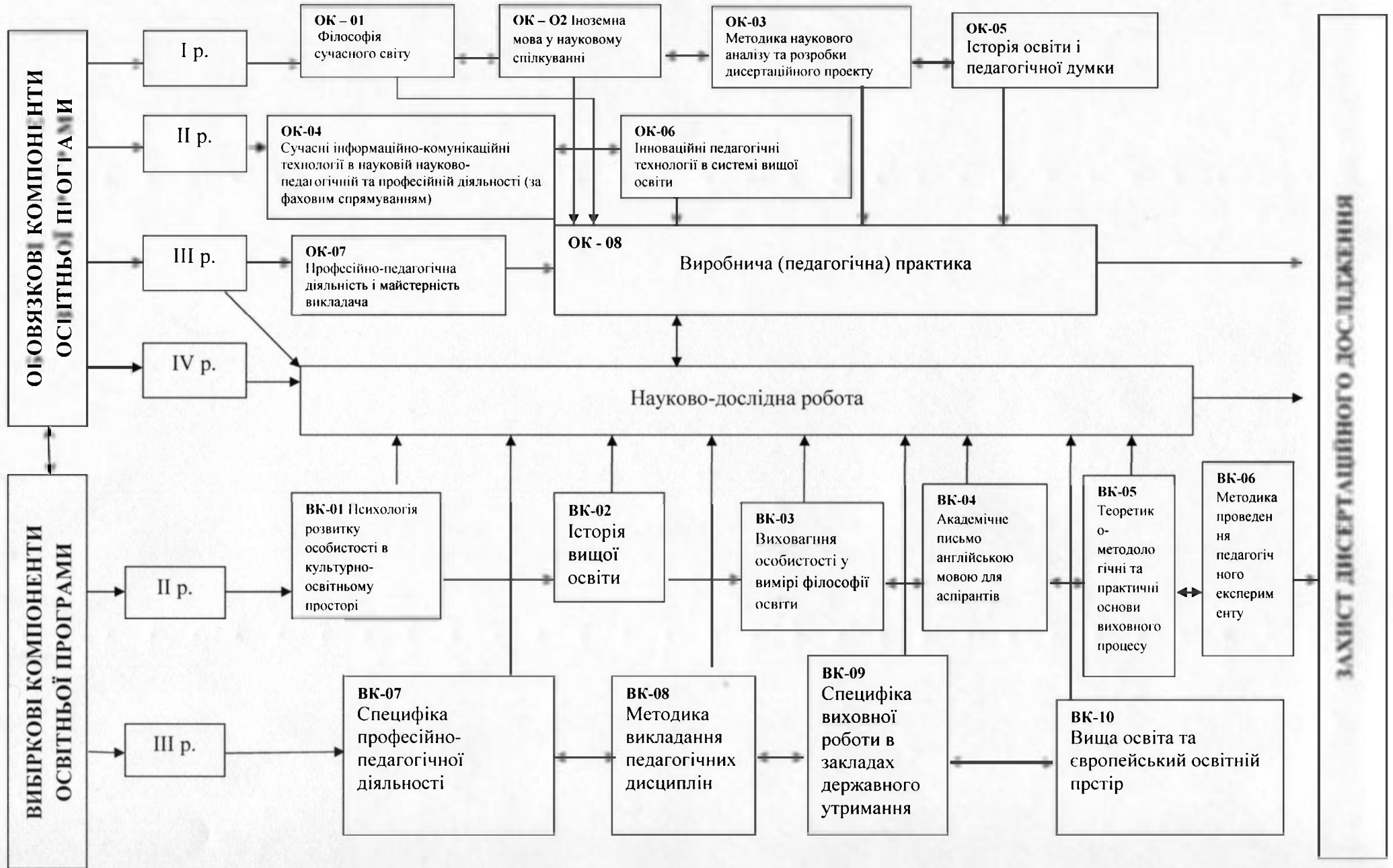
2. Перелік компонентів освітньо-наукової програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонентів ОНП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОП			
ОК-01	Філософія сучасного світу	4	Екзамен
ОК-02	Іноземна мова у науковому спілкуванні	6	Екзамен
ОК-03	Методика наукового аналізу та розробки дисертаційного проекту	3	Залік
ОК-04	Сучасні інформаційно-комунікаційні технології в науковій, науково-педагогічній та професійній діяльності (за фаховим спрямуванням)	3	Залік
ОК-05	Історія освіти і педагогічної думки	4	Екзамен
ОК-06	Інноваційні педагогічні технології в системі вищої освіти	4	Екзамен
ОК-07	Професійно-педагогічна діяльність і майстерність викладача	4	Екзамен
ОК-08	Виробнича (педагогічна) практика	3	Залік
Усього за обов'язковою частиною		31	
Вибіркові компоненти ОП			
(здобувач обирає дисципліни загальним обсягом 12 кредитів, у тому числі інших ОНП та рівнів)			Залік
ВК-01	Психологія розвитку особистості в культурно-освітньому просторі	4	Залік
ВК-02	Історія вищої освіти	4	Залік

ВК-03	Виховання особистості у вимірі філософії освіти	4	Залік
ВК-04	Академічне письмо англійською мовою для аспірантів	4	Залік
ВК-05	Теоретико-методологічні та практичні основи виховного процесу	4	Залік
ВК-06	Методика проведення педагогічного експерименту	4	Залік
ВК-07	Специфіка професійно-педагогічної діяльності	4	Залік
ВК-08	Методика викладання педагогічних дисциплін	4	Залік
ВК-09	Специфіка виховної роботи в закладах державного утримання	4	Залік
ВК-10	Вища освіта та європейський освітній простір	4	Залік
Усього за вибірковою частиною:		12	
РАЗОМ ЗА ОСВІТНЬОЮ СКЛАДОВОЮ		43	

Структурно-логічна схема освітньо-наукової програми «Освітні, педагогічні науки»

4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

	ОК1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК5	ОК6	ОК7	ОК8	ВК- 01	ВК - 02	ВК- 03	ВК-04	ВК-05	ВК-06	ВК-07	ВК-08	ВК-09	ВК-10	НДР
ЗК 1	+				+		+			+	+		+	+		+	+		+
ЗК 2			+					+	+					+					+
ЗК 3	+			+	+	+				+	+		+	+					+
ЗК 4	+		+					+			+		+				+		+
ЗК 5			+	+	+	+	+		+	+						+			+
ЗК 6		+					+	+				+			+	+			+
ЗК7		+		+		+						+							+
ЗК8			+				+	+										+	
ЗК 9							+	+							+	+		+	
ЗК 10							+	+	+		+		+		+		+		
ФК 1	+			+	+	+	+	+		+	+		+	+		+	+		+
ФК 2					+			+		+				+		+		+	+
ФК 3			+					+						+					+
ФК 4		+	+									+		+					
ФК 5	+	+			+		+		+	+	+	+	+			+		+	+
ФК 6		+		+		+	+	+				+		+				+	+
ФК7				+		+	+	+	+		+		+		+	+	+		+
ФК8				+		+	+	+						+	+	+			+
ФК9						+	+	+							+	+			
ФК10							+	+	+						+	+			
ФК11							+	+	+							+			

5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньої програми

	ОК1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК5	ОК6	ОК7	ОК8	НДР
ПРН1	+		+		+				+
ПРН2		+							+
ПРН3			+			+		+	+
ПРН4	+				+				+
ПРН5		+	+	+					+
ПРН6				+			+	+	+
ПРН7							+	+	
ПРН8							+	+	+
ПРН9			+						+
ПРН10							+	+	
ПРН11								+	
ПРН12				+		+	+	+	+
ПРН13					+			+	+
ПРН14							+	+	
ПРН15						+		+	
ПРН16						+		+	

6. Наукова складова освітньої програми

Наукова складова освітньо-наукової програми передбачає підготовку дослідника, проведення ним власного наукового дослідження під керівництвом одного або двох наукових керівників, оформлення апробованих результатів дослідження та захисту дисертації.

Наукова складова передбачає такі види діяльності:

- проведення наукового дослідження та оформлення дисертації;
- оприлюднення результатів наукового дослідження (опублікування статей, участь у конференціях, наукових семінарах);
- атестація (захист дисертації).

Науково-дослідна робота здобувача освітнього ступеня доктора філософії зі спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки виконується в рамках теми дисертаційної роботи та є основним компонентом освітньо-наукової програми. Здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії в галузі освіти навчається самостійно здійснювати науковий пошук, збирати та аналізувати джерельну базу дослідження, формулювати проблему роботи, обирати адекватні методи теоретичного та експериментального дослідження, проводити дослідницьку діяльність на всіх його етапах, обробляти дані та використовувати їх для перевірки основних гіпотез дисертації. Науково-дослідна робота виконується під керівництвом наукового керівника, який має право корегувати хід дослідження, несе відповідальність за підготовку здобувача ступеня доктора філософії в галузі освіти, своєчасну реалізацію ним етапів дисертаційної роботи та її якість.

Орієнтовний перелік напрямів дисертаційних досліджень зі спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки:

1. Теоретико-методологічні засади розвитку світової та вітчизняної педагогічної думки.
2. Методологічні та загальнотеоретичні проблеми проведення історико-педагогічних досліджень.
3. Методологія та теорія міждисциплінарних досліджень у сфері освіти/педагогіки.
4. Персоналія в історико-педагогічному дискурсі.
5. Соціокультурні детермінанти розвитку сучасної освіти.
6. Світові тенденції розвитку освіти і педагогічної науки.
7. Розвиток історії зарубіжної педагогіки як системи – порівняльний аналіз.
8. Розвиток національної школи та педагогіки: тенденції, закономірності, суперечності.
9. Культурно-антропологічні засади освіти дорослих.

10. Освіта і громадянське суспільство: пріоритетні шляхи забезпечення взаємодії.

7. Визначення форм державної атестації здобувачів вищої освіти за освітньою програмою

Атестація випускників освітньо-наукової програми «Освітні, педагогічні науки» спеціальності: 011 «Освітні, педагогічні науки», проводиться у формі захисту дисертаційної роботи та завершується видачею документу встановленого зразка про присудження йому ступеня доктора філософії із присвоєнням кваліфікації: доктор філософії в галузі освіти, педагогіки.

Вимоги до публічного захисту: публічний захист дисертації відбувається на засіданні спеціалізованої вченої ради, що має повноваження зі спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки

Атестація осіб, які здобувають ступінь доктора філософії, здійснюється разовою спеціалізованою вченою радою закладу вищої освіти, на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації. Здобувач ступеня доктора філософії має право на вибір спеціалізованої вченої ради.

Дисертації осіб, які здобувають ступінь доктора філософії, а також анотації, відгуки рецензентів, відгуки опонентів, висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертаційних робіт, аудіозапис та відеозапис захистів оприлюднюються на офіційних веб-сайтах відповідних закладів вищої освіти (наукових установ) згідно із чинним законодавством.

8. Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

Забезпечення якості підготовки здобувачів вищої освіти докторів філософії освітньо-наукової програми «Освітні, педагогічні науки» спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки відбувається у відповідності до Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького», затвердженого наказом ректора МДПУ імені Богдана Хмельницького від 03.04.2020 р. № 07/01-05 (<https://mdpu.org.ua/wp-content/uploads/2021/02/Polozhennya-pro-sistemu-vnutrishnogo-zabezpechennya-yakosti-vishhoyi-osviti-v-Melitopolskomu-derzhavnomu-pedagogichnomu-universiteti-imeni-Bogdana-Hmel'nitskogo.pdf>), розробленого відповідно до вимог Закону України «Про вищу освіту» № 1556-VII від 01.07.2014 (стаття 16. Система забезпечення якості вищої освіти), та інших нормативних документів й передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- 1) визначення системи принципів і процедур забезпечення якості вищої освіти;
- 2) здійснення моніторингу та періодичний перегляд освітніх програм;

3) щорічне оцінювання здобувачів освітнього рівня доктора філософії, науково-педагогічних працівників закладу вищої освіти та регулярне оприлюднення результатів такого оцінювання на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти у та інформаційних виданнях;

4) забезпечення підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників;

5) наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі для самостійної роботи здобувачів третього рівня вищої освіти за кожною освітньою програмою;

6) наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;

7) забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені освіти та кваліфікації;

8) розбудови ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників закладу вищої освіти і здобувачів рівня доктора філософії

9) забезпечення контролю за дотриманням здобувачами ступеня доктора філософії принципів академічної доброчесності.

9. Відповідність стандартам

Професійний стандарт відсутній.

Нормативна база

Офіційні документи:

1. ESG 2015 (Стандарти та рекомендації із забезпечення якості в ЄПВО) – https://ihed.org.ua/wp-content/uploads/2018/10/04_2016_ESG_2015.pdf
2. EQF 2017 (Європейська рамка кваліфікацій) –; <https://ec.europa.eu/ploteus/content/descriptors-page>
3. QF ENEA 2018 (Рамка кваліфікацій ЄПВО) – http://onma.edu.ua/wp-content/uploads/2020/02/Qualifications-Frameworks-in-European-Education-Area_ONMA.pdf
4. ISCED (Міжнародна стандартна класифікація освіти, МСКО) 2011 – <http://uis.unesco.org/sites/default/files/documents/isced-2011-ru.pdf>
5. Закон «Про вищу освіту» – <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
6. Закон «Про освіту» – <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
7. Національний класифікатор України: Класифікатор професій ДК 003:2010. https://hrliga.com/docs/KP-2010_dBz.htm
8. Національна рамка кваліфікацій – <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>.
9. Перелік галузей знань і спеціальностей, 2015 – <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-%D0%BF#Text>
10. Указ Президента України «Питання європейської та євроатлантичної інтеграції» від 20 квітня 2019 р. № 155/2019 – <https://www.president.gov.ua/documents/1552019-26586>

11. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах) № 261 від 23 березня 2016 р.

12. Постанова Кабінету Міністрів України «Про проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії» № 167 від 06.03.2019 р - <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/167-2019-%D0%BF#Text>

13. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 01.06.2017 р. № 600 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 01.10.2019 р. № 1254), схвалені сектором вищої освіти Науково-методичної Ради Міністерства освіти і науки України (протокол № 3 від 21 червня 2019 р.).